

Liberecký kraj

Udržují tradiční výrobu i myslí na budoucnost

Krásná příroda i bohatá průmyslová tradice, tak by se ve zkratce dal popsat Liberecký kraj. Ten sice podle dat Českého statistického úřadu tvoří pouze čtyři procenta rozlohy České republiky, svým významem ale rozhodně za ostatními kraji nezaostává.

LIBERECKÝ KRAJ

- Počet obyvatel: 450 728
- Rozloha: 3 163 km²
- Průměrná hrubá mzda: 39 156 Kč
- Nezaměstnanost: 4,16 %
- Počet ekonomických subjektů: 105 220

pivovar Volt v Jablonci nad Nisou, který vaří spodně i svrchně kvašená piva. Jeho sládek Martin Palouš sklízí jedno ocenění za druhým, kupříkladu v soutěžích Zlatá pivní pečeť nebo Zlatý pivní pohár. Firma nyní kupuje starý jablonecký pivovar, který má o sedm let delší tradici než Plzeňský Prazdroj, a v jeho kotelně plánuje vznik minipivovaru.

Univerzita spolupracuje s firmami

O univerzitní vzdělání v kraji se stará Technická univerzita v Liberci, která má sedm fakult a jeden odborný ústav. Toto vysoké učení v současnosti zažívá silnou poptávku firem po studentech technických oborů, a škola proto navázala spolupráci například v oblasti automobilového nebo obranného průmyslu. Dynamicky se na univerzitě rozvíjí i výzkum nanomateriálů, robotiky či biotechnologií. A jaké problémy podnikatelé v kraji řeší? Předseda Krajské hospodářské komory Libereckého kraje Martin Bauer si nemyslí, že by podnikatelé na Liberecku řešili jiné potíže než v ostatních částech země. Znáť jsou podle něj dopady covidu-19, a to hlavně v gastronomii a kultuře, kde návštěvnost zejména kulturních akcí stále nedosáhla předcovidových čísel.

Jednatelka společnosti G & B Beads Zuzana Slámová pak zmiňuje rostoucí ceny materiálu a energií, do budoucnosti se nicméně dívá s optimismem. „Věřím, že pokud člověk má nápad, věnuje své práci úsilí a dává jí radost, vždy se podaří něco, s čím může dlouhodobě pracovat,“ říká. ■

MARTIN BRYCHTA

V minulosti byl pro Liberecký kraj typický textilní průmysl, ostatně Liberci se někdy říkalo český Manchester. Po roce 1989 však textilní průmysl ztratil své dominantní postavení, stejně jako tradiční výroba skla a bižuterie. Jak však upozorňuje končící předseda Krajské hospodářské komory Libereckého kraje Martin Bauer, tento propad se podařilo zastavit.

Důkazem je jablonecká bižuterní společnost G & B Beads nebo sklárna Pačinek Glass v Kunraticích u Cvikova, kterou vybudoval jeden z nejvýznamnějších současných uměleckých sklářů Jiří Pačinek. Jeho sklo se objevuje také v hollywoodských trhácích, například v právě chystaném filmu Gladiátor 2.

Automobilový průmysl stále jede

V Libereckém kraji podle ČSÚ převažuje zpracovatelský průmysl, který se zaměřuje na dodávky pro automobilový průmysl nebo výrobu pryžových a plastových výrobků. Dříve kraj reprezentovala

značka LIAZ, v současnosti je to například jablonecká firma A. Raymond.

Ta se zaměřuje na výrobu spojovacích systémů, které se používají zejména v automobilovém průmyslu. Odběrateli firmy, ve které pracuje asi 350 zaměstnanců, jsou zákazníci z Česka i z celé Evropy, ale také z Maroka či Jižní Ameriky. V poslední době společnost proniká i do dalších oblastí, jako je zdravotnictví, energetika, stavebnictví či zemědělská výroba.

Atraktivní kraj pro turisty

Nezanedbatelný je v Libereckém kraji cestovní ruch, podle dat ČSÚ loni region navštívilo více než 1,1 milionu hostů. K největším lákadlům patří západní část Krkonoš, Jizerské či Lužické hory nebo Český ráj. Na území kraje se nachází třeba hrady Bezděz či Trosky, turisty vyhledávané je rovněž Máchovo jezero.

Zastoupení v regionu má i produkce nápojů, například výrobce sirupů a minerálních vod Kítl nebo

Liberecký kraj je plný podnikatelských příležitostí

V letech 2020 až 2024 stál v čele Hospodářské komory Libereckého kraje spolumajitel firmy Sundisk Martin Bauer. V rozhovoru popisuje, s čím se podnikatelé v regionu potýkají i jak hodnotí svoje působení v čele krajské komory.

Představte nám Liberecký kraj z hlediska podnikání, co byste na něm vyzdvihl?

Náš kraj je rozlohou malý, ale plný podnikatelských příležitostí i tradic rozmanitého druhu. Unikátní je sklářství, a to ve formě větších podniků i malých řemeslných výrobníků. Rozvinutá je tu produkce automobilového průmyslu, na krásnou přírodu v Jizerských horách, Krkonoších i Českém ráji je navázáno podnikání v cestovním ruchu, včetně sportovní zážitkové turistiky.

Co podnikatele ve vašem regionu nejvíc trápí, s čím se musejí potýkat?

Nemyslím, že by v našem regionu měli podnikatelé jiné trable než v ostatních částech země. Před časem se i s pomocí Okresní hospodářské komory v Jablonci nad Nisou podařilo zastavit největší propad či krizi právě ve sklářství. Dopady covidu jsou znát zejména v podnikání v gastronomii a kultuře, návštěvnost hlavně kulturních akcí stále nedosahuje předcovidových čísel.

Problémy s legislativou – stavební řízení, slibovaná rychlejší digitalizace a řada nesmyslných kontrolních úkonů či předpisů – to už patří k tuzemskému folkloru a moc se to zatím nedaří měnit ani současně vládě.

Jak se změnilo podnikání v regionu během vašeho působení v čele Krajské hospodářské komory?

Velká část mého vedení spadla do covidových časů, takže některé připravované projekty či aktivity nebylo možné realizovat. Změny v podnikání v tomto období souvisely hodně se známými jevy – útlumy některých oborů vlivem covidu, poté i problémy s cenou energií, příchod ukrajinských uprchlíků a jejich zaměstnávání, prostě nebyla to běžná léta jako před rokem 2020.

Existuje něco, čím byste se rád pochlubil? Co pokládáte za svůj největší úspěch ve funkci předsedy?

Pochlubit se snad ani nechci, nepovažuji svou práci za příliš výjimečnou. Inicioval jsem ale z funkce předsedy představenstva Okresní hospodářské komory v Jablonci nad Nisou obnovení fungování Krajské hospodářské komory Libereckého kraje na principu spolku okresních komor po víceleté nečinnosti. Navázal jsem také silnější spolupráci s krajským úřadem včetně finanční podpory

Foto: archiv HK ČR

ING. MARTIN BAUER

Předseda představenstva Okresní hospodářské komory v Jablonci nad Nisou, člen představenstva Hospodářské komory ČR a do letošního roku předseda představenstva Krajské hospodářské komory Libereckého kraje. Spolumajitel a jednatel rodinné firmy Sundisk se sídlem v Jablonci nad Nisou. Vzděláním je stavební inženýr, před založením rodinné firmy pracoval v různých technických a manažerských funkcích ve větších stavebních firmách. Aktivní sportovec, cestovatel a muzikant.

z jeho strany a realizujeme řadu společných aktivit. Komora má rovněž zastoupení v řadě

krajských institucí (Euroregion, Sdružení pro rozvoj cestovního ruchu, poradní orgány Úřadu práce a jiné).

SUNDISK

Firma podniká v produkci eventů – firemních, kulturních i sportovních akcí pro nadnárodní i tuzemskou klientelu. Ty pořádá jak ve vlastních provozovnách, tak v řadě dalších lokalit v Česku i po celé Evropě. Provozuje také vlastní síť podniků v cestovním ruchu – menších hotelů, penzionů, ubytoven a kempů vybavených půjčovnami lodí a koloběžek, a to hlavně v Libereckém kraji podél řeky Jizery a Nisy. Malou pobočku má i v Lednici na řece Dyji. Stavbu či rekonstrukci provozoven projektuje a řídí Martin Bauer coby autorizovaný stavební inženýr sám. Sundisk letos slaví 20 let od založení.

Kdybyste chtěl nalákat firmy, aby se staly členem Hospodářské komory, na co by to bylo? Jak jim může být Komora prospěšná?

Pokud na toto téma někde mluvím, říkám stále totéž. Je tu možnost potkávat se se zajímavými lidmi, získávat zajímavé či potřebné informace i kontakty v oblasti podnikání, vytvářet nebo podílet se na projektech s podporou Komory nebo využívat služeb kanceláře, jako je Czech POINT, nebo pomoc s exportními záležitostmi. Daří se nám zejména projekty s velkou účastí členů ve vzdělávání, spolupráce se školami či podpora řemeslné výroby a cestovního ruchu. ■

MARTIN BRYCHTA

Vratislavická kyselka od firmy Kitl dobývá Česko

Firma Kitl funguje od roku 2007 a její zakladatel Jan Vokurka nejprve sám jen s jednou spolupracovnicí vyráběl v Jablonci nad Nisou v bývalém objektu zkrachovalých prádeln sirupy. Lidé si je rychle oblíbili a podnikání se rozšiřovalo. Dnes Kitl zaměstnává na padesát lidí a loni měl tržby 118 milionů korun. Mimo sirupů firma vyrábí i různé alkoholické bylinné drinky, přípravky na podporu imunity, masti a další produkty, většinou v bio kvalitě. V neposlední řadě prodává také Vratislavickou kyselku, která je známá od roku 1862.

Většina lidí dobře zná sirupy Kitl, jak si ale vedete s Vratislavickou kyselkou – v čem je specifická?

Vratislavická kyselka je slavná značka s tradicí od roku 1862. My jsme areál Kyselky kupovali v roce 2018 jako zpustlý brownfield. Zpět na trh jsme ji vrátili po náročném rekonstrukci v roce 2022. Díky tomu jsme měli možnost naplnit naši vizi nejlepší minerální vody v ČR. Po celou dobu výrobního procesu zachováváme přírodní CO₂, přírodní bublinky chutnají totiž mnohem lépe. Protože si myslíme, že v budoucnu budou velkým tématem mikroplasty, veškeré technologie máme v nerez a plníme pouze do skla. Všechny lahve jsou zálohované, snažíme se o návrat kdysi populárních vratných skleněných lahví. Vratislavická kyselka i díky vysokému obsahu křemíku chutná prostě skvěle.

Je stáčení minerálky do skla i ekonomicky výhodné?

Kitl není klasická firma, která by hleděla pouze na ekonomickou výhodnost. My si prostě myslíme, že vratné skleněné lahve jsou správné, a věříme, že budoucnost naši myšlenku potvrdí. Nyní si trochu připadáme jako apoštolové vratných lahví, byť je to něco, co lidé léta znali, a bohužel možná i kvůli ekonomické nevýhodnosti v ČR tyto lahve skončily. Je potřeba si uvědomit, že naše lahve jsou vyrobené z českého písku a v českých sklárnách.

VRATISLAVICKÁ KYSELKA

Vratislavická kyselka je známá od roku 1862, kdy byl objeven pramen při hloubení studny pro bělíru látek. V roce 1894 byla kyselka uznána za léčivou a ve Vratislavicích pak vznikly městské lázně. Zájem o léčebné kúry byl však malý, a tak se objekty lázní změnil v průmyslovou stáčírnu. Minerální voda se v ní s přestávkami vyráběla do roku 2008, firma Kitl pak stáčení obnovila v roce 2022.

Foto: archiv HK ČR

Nechali jsme si navrhnout i vlastní tvar lahve, za což naši sklárně moc děkujeme.

Jak jste zmínil, koupili jste areál Vratislavické kyselky. Jak pokračuje jeho obnova, kolik vás zatím stálo?

Podářilo se nám zrekonstruovat výrobní halu a vybavit ji technologiemi. Investice jsou zatím někde okolo 100 milionů korun. To jsme financovali z bankovních úvěrů, dotací i z vlastního zisku. Nicméně areál ještě zdaleka není hotový a spousta investic nás ještě čeká.

Počítáte s tím, že v budoucnu budete rozvíjet spíš výrobu sirupů, nebo se soustředíte na minerálky?

Důležité jsou pro nás obě značky, jak syroby Kitl, tak Vratislavická kyselka. Věříme, že do budoucna vytvoří dva stabilní pilíře naší firmy.

Co se týče sirupů – chystáte nějaké novinky?

V našem oboru je nutné překvapovat naše zákazníky novinkami. Teď v březnu jsme uvedli neuvěřitelně populární příchuť Kitl Syrob Maracuja. Od května chystáme limitovanou sérii Kitl Syrob Okurka BIO.

Začínal jste v korporátním prostředí – staral jste se například o rozjezd značky KitKat v Česku. Co vám tato zkušenost dala?

Pro mě Nestlé a KitKat byly druhá vysoká škola. Vše, co jsem se tam naučil, dnes s úspěchem používáme v Kitlu. Bez nich by Kitl byl úplně jiná firma.

Kolik hodin denně pracujete a jak odpočíváte?

Pracuji asi 26 hodin denně a odpočívám asi tak minus tři hodiny denně.

Zaujalo mne, že jste držitelem titulu vodní someliér z Wassersommelier Union. Co musí

DOKTOR KITTEL

Inspirací pro firmu Kitl se stal Jan Josef Antonín Eleazar Kittel, který se narodil 3. února 1704 v Šumburku (dnes Krásná) na pomezí Jizerských hor a Krkonoš. Pocházel z rozvětvené rodiny s dlouhou ranhojičskou tradicí. Pravděpodobně nestudoval lékařství na univerzitě, obecně se ale míní, že měl aprobaci vojenského ranhojiče a chirurga. Léčil nejen šlechtu v Praze či Vídni, staral se i o chudé nemocné v širokém okolí Jizerských hor a Krkonoš. Znal a využíval léčivou sílu bylinek, vodoléčbu, diagnostikoval také na základě rozboru moči. Později díky pilnému studiu praktikoval složité chirurgické zákroky (například oční operace).

takový someliér ovládat, k čemu vás tento titul opravňuje?

Vodní someliér zní sice hezky, ale ve skutečnosti nás ve škole učili nejen vodu degustovat, nýbrž i spoustu znalostí okolo. Voda je neuvěřitelně komplexní a potřebujete rozumět hydrogeologii, technologiím, obchodu, marketingu. Jsem zároveň členem The Water Sommelier Union a máme každoročně setkání i školení. Díky titulu První vodní český someliér mě často zvou na přednášky, které dělám zásadně pro bono, jen pokud to dává smysl.

Co byste poradil začínajícím podnikatelům?

Nebojte se začít, i kdyby váš nápad nebyl dokonalý. Časem ho vypilujete nebo přijdete na lepší nápady. Nenechte se odradit neúspěchem. Právě z neúspě-

chu vznikají skvělé firmy, protože kdo je přežije, ten přežije všechno. A počítejte, že na začátku vás bude čekat minimálně pět let tvrdé práce, krev, pot a slzy. Ale určitě to zkusíte, nic není víc naplňující než realizovat svoje sny. ■

EVA RAJLIHOVÁ

Kitl
ZDRAVÍ V LAHVI

Bižuterní firma se nanotechnologií nebojí

Česká bižuterie je ve světě stále pojem. K dobré pověsti tuzemského sklářství jako tradičního řemesla přispívá také firma G & B Beads. V jejím čele stojí Zuzana Slámová, která v ní působí od roku 1991 jako jednatelka. V roce 2023 UNESCO zapsalo Znalosti řemeslných technik a dovedností ruční výroby skla na seznam nemotného dědictví, což firmě také pomáhá.

Zuzana Slámová začala podnikat v devadesátých letech, kdy působila s kolegou jako živnostnice ve výrobě bižuterie a skleněného zboží. „Dává nám to další možnost, jak propagovat náš tradiční regionální sklářský obor ve světě, a jistě pomůže v propagaci naší výroby i produktů,“ říká ke kroku UNESCO.

Později založili společnost G & B Beads a rozšířili výrobu o broušené perle. A dostavil se úspěch: „Na začátku milénia jsme uvedli na trh úspěšnou novou řadu tvarů broušených skleněných perlí pod názvem Donut, které převzala do svého sortimentu řada bižuterních firem včetně společnosti Swarovski. Firma expandovala a vznikla potřeba samostatného výrobního závodu a rozšíření provozu,“ vzpomíná jednatelka.

Proto následoval v roce 2002 nákup a rekonstrukce areálu bývalé textilní továrny. I přes úspěšný rozvoj firmy si majitelé uvědomovali, že musí stále inovovat. Následně tedy vyvinuli a realizovali automatizaci rovinného broušení ploškových perlí a o pár let později se zautomatizoval proces ručního broušení perlí.

Konkurence z Asie

Pro české sklářství je největší konkurencí čínská a indická produkce, zájem zákazníků se také proměňuje. I tady se propisují módní trendy a geopolitická situace. Export na americký trh se utlumil třeba po útocích z jedenáctého září, v Japonsku po havárii jaderné elektrárny Fukušima.

„Během třiceti let, co skleněné perle a bižuterii vyrábíme, se střídají období, kdy jsou oblíbené různé velikosti a barvy perlí. Velkou část trhu tvoří hobby sektor, kde se dají vysledovat vlny zájmu o například vícedírové perle. Stabilní je výroba a trh základních kulatých perlí menších velikostí, ať už mačkaných, nebo broušených. V současné době je zájem o perle, kde se probírá horní vrstva povrchové úpravy v metalických odstínech. Takové perle a šperky z nich vyrobené nabízejí širší paletu barev,“ popisuje Slámová.

Spolupráce s Technickou univerzitou

Loni firma G & B Beads dokončila projekt s Ústavem nanomateriálů a speciálních materiálů Technické univerzity v Liberci na zpracování odpadních skleněných vláken z průmyslové výroby.

Foto: archiv HK CR

G & B BEADS

Společnost získala řadu ocenění, například v soutěži Exportní ceny DHL UniCredit Bank / Czech Trade – 1. místo v kategorii Exportér regionu a 3. místo v kategorii Malá společnost. V roce 2014 dostala firma ocenění za design na mezinárodním trienále skla a bižuterie JABLONEC 2014. Letos si jejich bižuterní soupravu Cleopatra vybrali do projektu Českých center Handmade Dreams.

„Díky této spolupráci jsme vyvinuli nový materiál, který najde uplatnění nejen v naší výrobě, ale také v kreativním průmyslu. Nově vzniklé kreativní a kulturní centrum Nisa Factory je místem setkávání odborné i široké veřejnosti napříč kreativními obory,“ vysvětluje Slámová.

Muzeum i podniková prodejna

Firma se svou činností snaží přiblížit veřejnosti, lidé si mohou přijít prohlédnout výrobní areál a muzeum s podnikovou prodejnou. „Návštěv-

nost v muzeu stoupá každým rokem. Kromě něj si mohou návštěvníci prohlédnout výrobu, což jim umožní poznat, kolik práce se skrývá v jednom korálku a kolik výrobních operací je třeba pro jeho konečnou podobu,“ říká Slámová.

Společnost G & B Beads, s. r. o., exportuje 98 % své výroby do 34 zemí světa. Firmu nicméně trápí zvýšené materiálové vstupy a ceny energií. „Jsem ale vizionářka a optimistka. Věřím, že pokud člověk má nápad, věnuje své práci úsilí a dává jí radost, vždy se podaří něco, s čím může dlouhodobě pracovat. Věřím, že témata, která nás v regionu trápí, můžeme a musíme řešit hlavně my sami v rámci vazeb mezi firmami i spoluprací na úrovni místních či krajských samospráv,“ uzavírá Slámová. ■

EVA RAJLICHOVÁ

